

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 26Co/8/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113204708
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jozef Mačej
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2015:2113204708.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Jozefa Mačēja a sudkýň JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Evy Behranovej v právnej veci žalobkyne: POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava, IČO: 35807598, zast. splnomocnenkyňou: Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Slovenská republika konajúca prostredníctvom Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, Bratislava, IČO: 00166073, o 991,68 eur, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Trnava z 24. februára 2014 č. k. 8C/180/2013-44 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

Žalovanej nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobkyňa domáhala, aby súd určil, že žalovaná je zodpovedná za škodu, ktorá vznikla žalobkyňi nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Senica, pretože nerozhodol o žiadosti o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej lehote. Súčasne sa žalobkyňa domáhala, aby súd rozsudkom rozhodol, že žalovaná je povinná zaplatiť jej z titulu majetkovej škody sumu 125 eur a z titulu nemajetkovej ujmy sumu 866,68 eur. Toto rozhodnutie odôvodnil súd prvého stupňa právne podľa ustanovení § 3 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 4 ods. 1 písm. a/, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2 a § 19 ods. 1, 3 ZoZzŠ (zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov), tiež § 41 ods. 2 písm. i/, § 44 ods. 2 E. p. (zákona č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení - Exekučného poriadku), keď vzhľadom na zistené skutočnosti dospel k záveru, že žaloba nebola podaná dôvodne. Rozhodnutie vecne odôvodnil tým, že z pripojeného exekučného spisu Okresného súdu Senica sp. zn. 8Er/261/2010 zistil, že exekútor doručil exekučnému súdu žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 23. apríla 2010 a exekučný súd túto žiadosť zamietol uznesením sp.zn. 8Er/261/2010-16 zo dňa 1. júna 2011. Prvostupňový súd uviedol, že v rámci exekučného konania má súd právo preskúmať dôkazy aj bez návrhu účastníkov, ako aj ex offo preskúmať materiálnu správnosť rozhodcovského rozsudku, nekalú povahu rozhodcovskej doložky, či priebeh rozhodcovského konania, pričom exekučný poriadok určuje lehotu na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, ale nie na vydanie iného rozhodnutia o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Ak súd dospeje k tomu, že nie je zákonný dôvod na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietne. Pre rozhodnutie o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zákonná lehota nie je stanovená, a teda nemožno konštatovať, že v prejednávanej veci nebola nedodržaná lehota na vydanie rozhodnutia (zákon v čase podania návrhu na súd lehotu neurčoval!); zo skutkových okolností ktoré sa týkajú rozhodovania o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie je zrejmé, že skúmanie vykonateľnosti rozhodcovských rozsudkov si vyžaduje osobitný postup s ohľadom na

to, že sa týkajú právnych vzťahov podliehajúcich režimu spotrebiteľských zmlúv. Žalobkyňa žiadnym spôsobom nepreukázala, že by počas doby od doručenia žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie do rozhodnutia o jej zamietnutí bola v neistote a hrozila jej akákoľvek škoda; nepreukázala že táto doba viedla k strate jej legitímnych očakávaní (že nastane zákonom predpokladaný stav), a že toto vyvolalo riziko ohrozujúce konečné vymożenie pohľadávky, keďže v mnohých iných exekučných veciach žalobkyne ako oprávnenej bola sponchybná právomoc rozhodcovského súdu, resp. materiálna vykonateľnosť rozhodcovského rozsudku. O žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bolo rozhodnuté, pričom v postupe Okresného súdu Senica neboli zistené žiadne pochybenia, súd konal riadne a bez prieťahov - možno konštatovať, že konajúci súd sa nedopustil nesprávneho úradného postupu. Je zrejmé, že absentuje prvotná podmienka pre vznik zodpovednosti štátu, a to nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci (resp. nebol v konaní preukázaný), preto sa súd prvého stupňa ďalej nezaoberal uplatnenou náhradou majetkovej škody a nemajetkovej ujmy, ktorých vznik žalobkyňa ani žiadnym spôsobom nepreukázala, preto návrh ako neopodstatnený zamietol.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala v zákonom stanovenej lehote žalobkyňa odvolanie a žiadala, aby odvolací súd zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa žalobkyne jej bola postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom, súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav, tiež neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností a rozhodnutie súdu prvého stupňa preto vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Žalobkyňa namietala skutočnosť, že súd prvého stupňa rozhodol v merite veci na základe (a s použitím) "inšpirácie" novou právnou úpravou obsiahnutou v ustanovení § 9 ods. 2 ZoZzŠ, pričom nie je možné, aby súd interpretoval hmotné právo platné v čase vzniku právnej skutočnosti a založenia zodpovednostného právneho vzťahu pomocou hmotného práva, ktoré sa stalo súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu. Súd bol pri svojom rozhodovaní viazaný ustanovením § 9 ods. 1 ZoZzŠ v znení účinnom pred prijatím zákona č. 412/2002 Z. z. a nemohol interpretovať toto ustanovenie prostredníctvom § 9 ods. 2 ZoZzŠ v znení zákona č. 412/2002 Z. z.. Súd prvého stupňa svojím rozhodnutím de iure a de facto aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. K jednotlivým dôvodom odvolania žalobkyňa uviedla, že súd vôbec nevysvetlil, prečo zastáva názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty. Súd len s poukazom na skutočnosť, že on sám nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, zamietol znalecké dokazovanie. Súd tak znemožnil žalobkyňi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Súdu nepatrí polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami. Navyše súd svojimi úvahami úplne neguje doposiaľ vytvorenú a stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu, ktorá je základom štandardu ochrany základných práv v Európe, teda aj práva na spravodlivý súdny proces a osobitne práva na prerokovanie veci v primeranom čase.

K odvolaniu žalobkyne sa žalovaná nevyjadřila, ani sama odvolanie nepodala.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O. s. p.), po zistení, že odvolanie podala včas účastníčka konania (§ 201, 204 O. s. p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 O. s. p.), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 O. s. p.) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 O. s. p.) a dospel k záveru, že odvolaním napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 16. decembra 2014 (§ 156 ods. 1 O. s. p.), pričom miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku boli oznámené na úradnej tabuli v lehote najmenej 5 dní pred vyhlásením (§ 156 ods. 3 O. s. p.).

Predmetom konania vedeného na súde prvého stupňa pod sp. zn. 8C/180/2013 je určenie, že žalovaná je zodpovedná za škodu vzniknutú nesprávnym úradným postupom a o zaplatenie škody v sume 125 eur a nemajetkovej ujmy v sume 866,68 eur a príslušenstva. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým bola žaloba žalobkyne zamietnutá vrátane výroku o trovách konania.

Podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v

odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožňuje s argumentáciou použitou súdom prvého stupňa na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia. U dôvodov predostretých súdom prvého stupňa dostatočne jasne a i objektívne presvedčivo by tak zásadne postačovalo i len konštatovať ich správnosť a odvolať sa na ne (prvá časť ust. § 219 ods. 2 O. s. p.), odvolací súd však vzhľadom na potrebu vyporiadať sa s námietkami žalobkyne doplnia (§ 219 ods. 2 O. s. p. in fine) nasledovné:

Žalobkyňa sa svojou žalobou domáhala z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu náhrady škody vo výške 125 eur. Táto škoda predstavuje podľa žalobkyne náhradu účelne vynaložených nákladov spojených s jeho činnosťou uskutočňovanou vo veci správy a vymáhania pohľadávky v období, ktoré zbytočne uplynulo medzi dorúčením žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a rozhodnutím o nej. Žalobkyňa v tomto období vynaložila na správu pohľadávky prostredníctvom pracovných výkonov zamestnanca pomocou informačného systému sumu 70 eur, na udržiavanie a správu informačného systému sumu 40 eur, na administratívne spracovanie textov urgencií adresovaných exekučnému súdu, na publikačné výdaje s spojené s vyhotovovaním urgencií adresovaných exekučnému súdu, na poštové a telekomunikačné výdaje spojené s urgovaním a kontrolou stavu konania na exekučnom súde sumu 15 eur. Zároveň si uplatnila náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch v sume 866,68 eur, pretože samotné konštatovanie porušenia práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy SR a práva na spravodlivý súdny proces zaručeného čl. 6 ods. 1 Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Sumu 866,68 eur žalobkyňa vyčíslila výpočtom - alikvotným pomerom 55 eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu na základe aplikácie doktríny ústavného súdu teda 660 eur za rok : 12 mesiacov v roku = 55 eur za mesiac. Nárok na náhradu nemajetkovej ujmy odôvodnila žalobkyňa aj tým, že, že nesprávnym úradným postupom došlo k zmareniu jej legitímneho očakávania, že správnym a zákonným postupom súdu dôjde k vymoženiu jej pohľadávky. V skutočnosti, že exekučný súd nerozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v lehote 15 dní podľa ustanovenia § 44 ods. 2 E. p., žalobkyňa videla nesprávny úradný postup exekučného súdu.

Z obsahu v prejednávanej veci odvolací súd zistil, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená exekučnému súdu dňa 23.4.2010. Exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., so sídlom v Bratislave, sp. zn. SR 18384/09 zo dňa 16.11.2009. Exekučný súd dňa 1. júna 2011 zamietol žiadosť súdneho exekútora, a následne exekúciu zastavil 18. októbra 2011.

Súd prvého stupňa vo veci správne aplikoval ustanovenia zodpovednostného zákona.

Podľa § 3 ods. 1 písm. d/ zodpovednostného zákona, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci nesprávnym úradným postupom.

Podľa § 3 ods. 2 zodpovednostného zákona, zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

Podľa § 4 ods. 1 písm. a/ bodu 1 zodpovednostného zákona, vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 9 ods. 1 zodpovednostného zákona, štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prietahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 9 ods. 2 zodpovednostného zákona (v znení účinnom do 31. decembra 2012 vrátane) právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda.

Podľa § 15 ods. 1 zodpovednostného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len "žiadosť") s príslušným orgánom podľa § 4 a 11.

Podľa § 16 ods. 1 zodpovednostného zákona, ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

Podľa § 17 ods. 1 zodpovednostného zákona, uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak a podľa odseku 2 tohto ustanovenia v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

V prípade zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom sa jedná o objektívnu zodpovednosť, čo znamená, že zo strany oprávneného subjektu (poškodeného) nie je potrebné preukazovať zavinenie vo forme úmyslu resp. neobstarlivosť, ale stačí preukázať, že škoda je výsledkom činnosti príslušného orgánu štátu.

Ústavným základom uvedenej zodpovednosti je článok 46 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ústavného zákona SNR č. 460/1992 Zb. v znení neskorších ústavných zákonov), podľa ktorého každý má právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím súdu, iného štátneho orgánu či orgánu verejnej správy alebo nesprávnym úradným postupom.

Pre priznanie náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné súčasné splnenie troch podmienok: 1/ nesprávny úradný postup, 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Predpoklad súčasného splnenia uvedených podmienok znamená, že ak chýba čo i len jedna z podmienok, náhradu škody nie je možné priznať. Dôkazné bremeno preukázať podmienky náhrady škody spočíva na poškodenom, v prejednávanej veci teda na žalobkyňi.

Pojem „nesprávny úradný postup orgánu verejnej moci“ nie je zákonodarcom v citovanom ustanovení § 9 ods. 1 zodpovednostného zákona výslovne definovaný, je uvedený len príkladmo. Je však možné vyvodiť a to aj z ustálenej judikatúry, že ide o taký úradný postup, ktorý má vadu, ktorá nie je v súlade s príslušnou právnou úpravou. Jedná sa o postup, pri ktorom dôjde k porušeniu pravidiel stanovených právnymi predpismi pre konanie orgánu verejnej moci alebo porušeniu poriadku, ktorý vyplýva z povahy, funkcie alebo cieľa tejto činnosti, teda o postup nezákonný. Skutočnosť, že ide o nesprávny úradný postup taktiež určuje fakt, že musí ísť o úradný postup priamo súvisiaci s výkonom právomocí orgánu verejnej moci. Nesprávnym úradným postupom nie sú len prípady, v ktorých orgán verejnej moci priamo koná (pri rozhodovacej činnosti), ale aj porušenie povinností urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, či úplná nečinnosť pri výkone verejnej moci.

Žalobkyňa odvodzuje svoj nárok na náhradu škody z nesprávneho úradného postupu exekučného súdu, ktorý v konaní o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie nekonal v súlade s ustanovením § 44 ods. 2 E. p., keď zamietajúce rozhodnutie vydal až po uplynutí 15 dní.

Podľa § 44 ods. 2 E. p. v znení účinnom do 31. mája 2010 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistil rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak

súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Z práve odcitovaného ustanovenia E. p. je zrejmé, že lehota 15 dní je zákonodarcom stanovená pre exekučný súd len v prípade nezistenia rozporu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom. Len v takom prípade je povinnosťou exekučného súdu do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poveriť exekútora na vykonanie exekúcie. Pre prípad zistenia rozporu exekučného titulu so zákonom, v ktorom prichádza do úvahy len zamietnutie žiadosti exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, zákonodarca lehotu neurčil. Nie je teda možné konštatovať, že v prejednávanej veci došlo k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu tým, že tento žiadosť exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol až po uplynutí lehoty určenej na kladné vybavenie žiadosti.

Ako odvolací súd vyššie konštatuje, podmienky pre priznanie nároku na náhradu škody musia byť splnené súčasne. Podmienka existencie nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v danej veci splnená nie je a takto nemôže byť splnená ani podmienka existencie príčinnej súvislosti medzi nesprávnym úradným postupom a škodou (keďže chýba tvrdená príčina). Vzhľadom k uvedenému nie je potrebné už skúmať existenciu škody, jej rozsah a ani nemajetkovú ujmu, náhrady ktorej sa žalobkyňa domáha.

Odvolací súd mal teda za to, že súd prvého stupňa vo veci riadne zistil skutkový stav, výsledky vykonaného dokazovania vyhodnotil správne a vec posúdil správne aj po právnej stránke. Odvolacie námietky žalobkyne považoval za nedôvodné a sčasti zmätočné. K námietke interpretácie ustanovenia § 9 ods. 1 zodpovednostného zákona, „inšpirovanej“ ustanovením § 9 ods. 2 rovnakého zákona v znení zákona č. 412/2012 Z. z. odvolací súd uvádza, že namietanú retroaktivitu z odôvodnenia napadnutého rozsudku nie je možné vyvodiť, keďže súd prvého stupňa v tejto veci správne aplikoval úpravu účinnú v čase tvrdeného nesprávneho postupu. Pokiaľ sa súd prvého stupňa v odôvodnení rozsudku zaoberá prípadnými priesťahmi v konaní, reaguje tak len na žalobu, v ktorej žalobkyňa poukazuje aj na nesústreďenosť exekučného súdu v konaní a na zbytočné priesťahy. Správne potom súd prvého stupňa uvádza, že prípadné priesťahy v konaní môže konštatovať jedine ústavný súd, prípadne Európsky súd pre ľudské práva. Pokiaľ odvolateľka v odvolaní tvrdí, že jej bola odňatá možnosť konať pred súdom, toto svoje tvrdenie bližšie nekonkretizovala.

Zo všetkých vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa, vrátane správneho výroku o náhrade trov konania (odvolacími dôvodmi osobitne nenapadnutého) podľa § 219 ods. 1 a 2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil.

V odvolacom konaní bola v plnom rozsahu úspešná žalovaná, v dôsledku čoho jej podľa ustanovenia § 224 ods. 1 O. s. p. v spojení s ustanovením § 142 ods. 1 O. s. p. vzniklo právo na náhradu trov odvolacieho konania. Žalovaná však nepodala návrh na priznanie jej náhrady trov odvolacieho konania a preto jej náhrada ani nebola priznaná (keď navyše ani zo spisu žiadne trovy tejto účastníčky v odvolacom konaní nevyplývajú).

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.